

**Kirjalik nõue umbusalduse avaldamiseks
kultuuriminister Rein Langile**

Eesti Vabariigi põhiseaduse § 65 punkti 13 ja Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse § 133 alusel avaldame umbusaldust kultuuriminister Rein Langile.

Käesoleva aasta 19. ja 20. novembri meediakanalites (Eesti Päevaleht, Postimees, ERR) avaldatud materjalide põhjal on selgunud, et kultuuriminister Rein Lang, soovides varjata oma puutumust kultuurilehe Sirp toimetuses asetleidnud sündmustega, on avalikkust korduvalt eksitanud, lausa valetanud, mis demokraatliku riigi ministrile on ränk eksimus.

Ministri vassingute aegrida on järgmine:

13. novembri pärastlõunal sai teatavaks, et kultuurilehe Sirp toimetaja kohusetäitjaks on määratud Kaur Kender.

Sirbi toimetuse hallatavale Facebook'i lehele ilmus sama päeva õhtul sissekanne: „*Elame huvitaval ajal. Loeme et esmaspäevast alustab tööd Sirbi peatoimetaja kohusetäitjana kirjanik Kaur Kender. Saame ka teada et Kender kohtub Sirbi toimetusega ilmselt homme. [...] Täna koondati Sirbi toimetusest kaks töötajat.*“

14. novembril, vastates ajakirjanik Vahur Kooritsa küsimusele ministri puutumusest Sirbi toimetuses toimuva suhtes, teatas kultuuriminister Rein Lang järgmist: “Kultuuriminister ei tegele sellega, mis toimub Sirbis. Teil on seda muidugi võimatu uskuda, sellepärast, et teie ettekujutus maailmast on teistsugune.”

Sama päeva intervjuus Postimehele sõnas minister Lang: «See, mismoodi seal sees see asi välja näeb ja mismoodi seda asja korraldatakse [s.t ümberkorraldused SA Kultuurileht hallatavas Sirbi toimetuses], on ikkagi sihtasutuse asi. Vaatamata sellele, et riik on tema asutaja ja kinnitanud põhikirja, Kultuuriministeerium ega ükski teine riigiametnik ei sekku sellesse värki.»

Rääkides ajakirjanikuga koondamistest ning uutest töötajatest Sirbis, märgib Lang, et igal peatoimetajal peab olema mingi oma nägemus, kellega ta seda koormat veab. «Tal peab olema ka vabadus seda otsustada, need läbirääkimised saavad tal toimuda aga ainult oma otsese ülemusega ehk Toomas Väljatagaga.»

18. novembril, vastates ERRi küsimusele, mida minister Sirbi ümber toimuvast arvab, teatab Rein Lang: „Aga see ei ole minu asi! Ma tunnen Kaur Kenderit väga hästi, ta on minu arvates väga hea kirjanik. Kas ta on hea ajakirjanik – raske hinnata. Mina olen tema visiooni lugenud, paberi peal on kõik väga ilus.”

19. novembri intervjuus Kuku raadio hommikuprogrammile ütleb minister Lang:

„Õli on tulnud valanud koondamine, mis toimetuses tehti. Mis seal salata, ega see ilus välja ei paista – see selline valikuline toimetajate koondamine. Et uuel peatoimetajal või peatoimetaja

kohusetäitjal on õigus teha lehte oma inimestega, selle vastu on raske vaielda. Aga kuidas seda tehakse, on nüüd hetkel natuke problemaatiline. Aga see on nõukogu pädevus. [...] Kõigest jääb mulje, et kultuuriminister ja kultuuriministeeriumi ametnikud otsustavad, kes Sirbis töötab ja kes ei tööta. Aga nii see ei ole. Kender ei võta muudatusi ette, seda teeb sihtasutuse juhatus. Kui juhatus on veendunud, et muudatused on vajalikud selleks, et Sirpi arendada, siis ta teeb need otsused. See ei ole nii, et üks mees jalutab toimetuse uksest sisse ja asub inimesi koondama.”

19. novembril Eesti Päevalehes ilmunud loos möönab minister Rein Lang esimest korda, et kohtus Toomas Väljataga ja Kaur Kenderiga enne, kui muudatused Sirbis avalikuks said. Kohtumine toimus ministri kabinetis 8. novembril, mitu päeva enne töölepingu allkirjastamist peatoimetaja uue kohusetäitjaga. Minister väidab ajalehes, et ettepaneku võtta kohtumisele Kender kaasa tegi Toomas Väljataga. „Me rääkisime ainult rahast,” lausus Lang ja vastas küsimusele, miks Kender oli kaasas: „Aga miks ta ei võinud olla?” Lang lisas, et pärast mõlema mehe ärakuulamist otsustati Sirbi rahastust suurendada.

Tõde hakkab selguma 20. novembril, mil Eesti Päevalehes ilmub Toomas Väljataga intervjuu ajakirjanik Kadri Ibrusega. Järgnevad tsitaadid Toomas Väljatagalt:

“See [s.t kohtumine ministri kabinetis] ei tulnud minu initsiatiivil, nagu väitis minister Lang Eesti Päevalehes. Kohtumisele palus mul kohale minna SA Kultuurileht nõukogu esimees Urmas Klaas, tema teatas mulle, et Lang ootab mind ja Kaur Kenderit enda juurde kohtumisele. Klaas saatis mulle konkreetse päeva ja kellaaja, millal tuleb kohale minna.”

“Enne kohtumist küsis ministeerium minult andmeid Sirbi rahaliste andmete kohta, eesmärgiga välja selgitada, kui palju läheksid inimeste koondamised maksma. Ma olin need andmed juba meilidega ministeeriumile saatnud.”

“Ei, mina Kenderit sinna kohtumisele ei kutsunud. Tema kutsuti minust sõltumatult.”

„Jah, arutasime ministriga ka koondamisi. Mul oli kaasas kõigi toimetajate nimekiri ja arutasime, millises mahus on võimalik inimesi koondada.”

„Aga minister andis teada, et päris kõigi koondamiseks raha ei ole.“

„Arutasime mahtude järgi jah, kui palju inimesed palka saavad ehk kui suured tulevad koondamiste tasud. Leppisime koondamiste mahtudes kokku ja minister lubas tagada selleks raha. Nõupidamise lõpupoole ühines meiega ka kantsler Paavo Nõgene, kellele minister andis käsu raha eraldamine ära korraldada.“

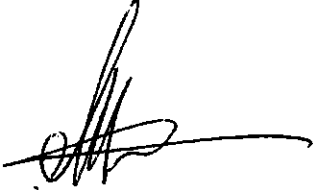
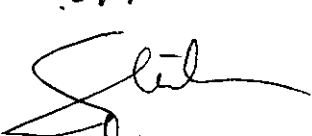

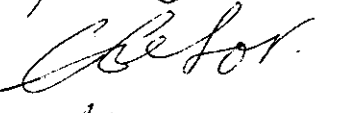

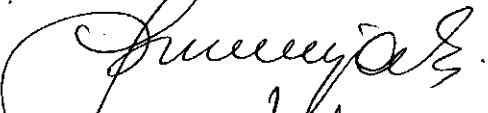

Ülaltoodud kokkuvõtte ajakirjanduslikest materjalidest on allakirjutanute veendumusel selgeks ja piisavaks tõendiks, et kultuuriminister Rein Lang on teadlikult esitanud avalikkusele nii pooltõdesid kui täisvalesid, püüdes nendega eitada, varjata või moonutada oma tegeliku sekkumise ulatust ja selle otsustavat kaalu radikaalseteks ümberkorraldusteks kultuurilehe Sirp toimetuses.

Minister Langi kabinetis lepiti kokku Sirbi toimetajate koondamise ulatus ja selleks vajalike rahaliste vahendite eraldamine päevi enne, kui sõlmiti töösuhe Sirbi peatoimetaja kohusetäitjaks pürgiva, s.t ajutiselt tööleasuva isikuga. Teatavasti näeb SA Kultuurilehe nõukogu otsus 6. novembrist ette peatoimetaja avaliku konkursi korraldamist järgmisel aastal.

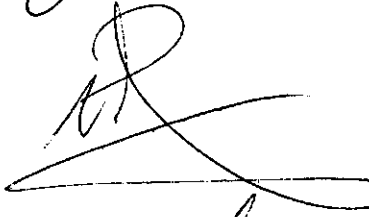
Allakirjutanud on seisukohal, et minister Langi puutumus sündmustega ajalehe Sirp toimetuses on selgelt ületanud tema kui poliitilist ametikohta täitva isiku volitusi.

Minister Langi kabinetis 8. novembril toimunu on selge poliitiline sekkumine viimased paarkümmend aastat sõltumatult tegutsenud ajalehe toimimisse. Parteilise sekkumise varjamiseks on minister avalikkusele valetanud ja väiklaselt püüdnud vastutuse enda pealt lükata temast täielikus sõltuvuses olevate alluvate peale. Lisaks tõdeme nõrdimusega, et ministri ja tema lähemate asjassepuutuvate parteikaaslaste tegevus Sirbile uue peatoimetaja korraldamises on diskrediteerinud mis tahes samalaadse avaliku konkursi usaldusväärsust Kultuuriministeeriumi haldusalas. Seda kinnitab ka seitsmeteistkümne Eesti loomeliidu ja lisaks Eesti Kultuuri Koja umbusaldusavaldus, mis sisuliselt teeb ametisoleva ministri edasise töö kultuurivaldkonnas võimatuks.

Leiame, et minister Rein Langi tegevus Sirbi juhtumis on sügavalt vastuolus demokraatliku õigusriigi põhimõtetega. Eeltoodud arvestades on kultuuriminister Rein Lang allakirjutanute silmis minetanud usalduse täielikult:

 /MART MERI/
 /S. MIKSER/
 /A. AUVELT/
 /J. MÕNNA/
 /KAUL P. LI/
 /KALVI KÕVA/
 /EIKI NESTOR/
 /R. RANDVER/
 /I. LUIGAS/
 /H. KUTT/
 /H. P. HOF/
 /J. SANGAR/
 /J. ALLIK/

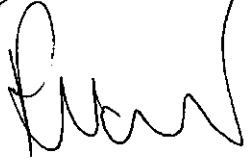
 /MARIANNE MIKKO/

 / Mwe Pals /

 / Neeme Saar /

 / JEVGENI OSSINOVSKI /

 / KACEV KOTRAS /

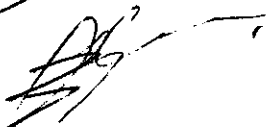
 RAINER VAKKA

 RANNAK VASSILJEV
KADRI SIMSON

 / Marina Tam-Land /

 Mihhail Stalinskiin

 Valeri Florb

 VLADIMIR VELMAN

 LAURI LAASI

 Peeter Toosa

 Eemu EESMÄK

 ELDIR EFENDIJEV

Parne Pärn

P. Pärn

Jüri Kallas

~~Jüri Kallas~~
~~Stann~~

Kaivo Kallio

Puol Puol

~~Puol Puol~~

Urbo Kaarman

Vinter Kõiv

Vinter Kõiv

Jone Toole

Jone Toole

Estu Turane

Estu Turane

Aivar RUSALU

Aivar RUSALU

Alpa Kõiv

Alpa Kõiv

Sudreks Saar

Sudreks Saar